

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA

NUTARIMAS
NEPRADĖTI ĮKITEISMINIO TYRIMO

2008-12-15
Vilnius

Įkiteisminio tyrimo kontrolės skyriaus prokuroras Erikas Vaitekūnas, išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto raštą (2008-10-06 reg. Nr. S-2008-8444) dėl Seimo Audito, Informacinės visuomenės plėtros ir Sveikatos reikalų komitetų sprendimo bei pridėtą su pastaruoju raštu susijusią medžiagą, tai pat išnagrinėjęs 2008-11-25 pateiktą patikslinimą (reg. Nr. S-(901-1.10.1)-2189) dėl mintame rašte išdėstytų faktų,-

n u s t a t ė :

Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje gautas Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto sprendimas kreiptis į generalinę prokuratūrą su siūlymu ištirti ar vykdant nacionalinės elektroninės sveikatos informacinės sistemos (toliau – NESIS) diegimo projektus Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijoje (toliau – SAM) nebuvo pažeisti teisės aktų reikalavimai, susiję su valstybės biudžeto bei ES finansinės paramos lėšų naudojimu bei nebuvo pažeisti visuomenės ir valstybės teisės bei teisėti interesai.

Su šiuo sprendimu buvo pateiktas 2008 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų, nustatytų atliekant valstybinį auditą „Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos informacinių sistemų bendrosios kontrolės vertinimas. Elektroninės sveikatos informacinės sistemos kūrimo auditas“ (toliau – Valstybės kontrolės sprendimas).

LR Valstybės kontrolės sprendimo rezoliucinėje dalyje nuspręsta nurodyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui R. Turčinskui valstybinio audito metu nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus ir įpareigoti pašalinti sprendimo dėstomosios dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose* nurodytus teisės aktų pažeidimus. Taip pat įpareigoti Lietuvos Respublikos

* Valstybės kontrolės sprendimo dėstomosios dalies punktai:

3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, prieš kurdamą Nacionalinę elektroninę sveikatos sistemą (2005 m. rugpjūčio 16 d. sutartis Nr. 209-2005 su UAB „Hewlett-Packard“ dėl Lietuvos e. sveikatos sistemos bandomojo projekto įgyvendinimo), nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 19 d. nutarimu Nr. 451 patvirtintų Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių 4 ir 8 punktų reikalavimų, nes neparengė ir nepatvirtino informacinės sistemos nuostatų, todėl Nacionalinė elektroninė sveikatos sistema negali būti laikoma įsteigta pagal šių taisyklių 9 punkto reikalavimus.

4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, prieš kurdamą Nacionalinę elektroninę sveikatos sistemą, neparengė ir nepatvirtino Nacionalinės elektroninės sveikatos sistemos duomenų saugos nuostatų, taip nevykdymą reikalavimų, nurodytų tuo metu galiojusiu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. 952 (2002 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. 2105 redakcija) patvirtintų Bendrųjų duomenų saugos reikalavimų 6 punkte.

5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija parengė Nacionalinės elektroninės sveikatos sistemos specifikacijos dokumentus (galimybių studiją ir pirkimo dokumentus), kurie neatitiko nustatytos specifikacijos formos, jų nederino su Informacinės visuomenės plėtros komitetu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir institucijomis, kurios teiks duomenis Nacionalinei elektroninei sveikatos sistemai. Taip buvo nesilaikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 19 d. nutarimu Nr. 451 patvirtintų Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių 10 ir 11 punktų ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2004 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. T-131 patvirtintų Reikalavimų valstybės informacinių sistemų specifikacijoms 6 punkto reikalavimų.

6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija Nacionalinę elektroninę sveikatos sistemą eksploatuoja VŠĮ Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centre jos neįteisinusi, taip pažeisdama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 19 d. nutarimu Nr. 451 patvirtintų Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių 22 punkto nuostatas.

sveikatos apsaugos ministrą R. Turčinską teisės aktų pažeidimus padariusius asmenis įstatymu nustatyta tvarka traukti tarnybos (drausminėn) atsakomybėn (dėstomosios dalies 3, 4, 5, 6 p.).

Proceso sprendimui priimti Generalinė prokuratūra išsiuntė raštą Lietuvos Respublikos valstybės kontrolierei siekiant gauti papildomą, Valstybės kontrolės sprendimą patikslinančią, informaciją prašant atsakyti į šiuos klausimus: ar NESIS skirtos lėšos buvo naudojamos ne pagal paskirtį? Ar naudojant NESIS įgyvendinimui skirtas lėšas buvo padaryta žala valstybei ar visuomenės interesams? Ar po valstybės kontrolės atlikto audito buvo skirtos papildomos, NESIS projektų diegimui nenumatytos, lėšos nustatytiems trūkumams pašalinti, kiek būtent? Ar jos buvo išnaudotos?

LR Valstybės kontrolė informavo, kad minėto audito metu buvo vertinama Informacinių sistemų (toliau – IS) kūrimo proceso atitiktis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams – SAM kuriamų informacinių sistemų atitiktis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 19 d. nutarimu Nr. 451 patvirtintų Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2004 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. T-131 patvirtintos Valstybės informacinių sistemų kūrimo metodikos reikalavimams.

Papildomai buvo įvertinta SAM IS saugos užtikrinimo atitiktis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 25 d. nutarimo Nr. 410 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 952 "Dėl duomenų saugos valstybės ir savivaldybių informacinėse sistemose" pakeitimo" ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinio apsaugos įstatymo, 1996 m. birželio 11 d. Nr. 1-1374 reikalavimams.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio nuostatomis dėl audito metu nustatytų minėtų teisės aktų pažeidimų buvo priimtas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus sprendimas. Šiuo sprendimu Sveikatos apsaugos ministras buvo įpareigotas pašalinti teisės aktų pažeidimus, o juos padariusius asmenis įstatymu nustatyta tvarka patraukti tarnybos (drausminėn) atsakomybėn.

Teisės aktų pažeidimai, nurodyti sprendimo dėstomosios dalies 3, 4, 5, 6 punktuose nepašalinėti. Valstybės kontrolė neturi informacijos kiek ir kokių lėšų SAM skyrė NESS įsteigimui, įteisinimui ir NESS duomenų saugos nuostatų parengimui (sprendimo dėstomosios dalies 3, 4, 5, 6 punktai).

Audito metu atliktas NESS skirtų lėšų panaudojimo vertinimas. Auditoriai nustatė, kad lėšos numatytos iš NESS finansavimo šaltinių panaudotos nepakankamai rezultatyviai. Be to Valstybės kontrolė neturi duomenų ar nustatytiems trūkumams pašalinti yra skirtos ir išleistos papildomos lėšos.

Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 228 straipsnyje (Piktnaudžiavimas - Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, piktnaudžiavęs tarnybine padėtimi arba viršijęs igaliojimus, jeigu dėl to didelės žalos patyrė valstybė, tarplautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo,....) ir 229 straipsnyje (Tarnybos pareigų neatlikimas - Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, dėl neatsargumo neatlikęs savo pareigų ar jas netinkamai atlikęs, jeigu dėl to valstybė, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos) viena iš būtinų nusikaltimo sudėties požymių yra veiksmas kurių pasėkoje valstybė, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos.

Įvertinus aukščiau mitėtą Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto bei Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės medžiagą, konstatuotina, jog Audito pateiktose išvados dėl vykdomų NESIS diegimo projektų Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijoje duomenų apie tai, kad vykdant šiuos projektus buvo padaryta valstybei, juridiniam ar fiziniam asmeniui žala, nėra.

Todėl išnagrinėjus minėtos medžiagos turinį konstatuotina, jog pastarojoje medžiagoje nėra nurodyta duomenų, kurie leistų konstatuoti, jog buvo padarytos veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių, todėl baudžiamasis procesas negalimas.